

KADERBRIEF SWOA 2026

SWOA: Thuis in Vitaal Ouder Worden - actief in Zorgzame Buurten, Langer Thuis en Positieve Gezondheid

Inleiding

In de jaarlijkse kaderbrief schetst SWOA inhoudelijke kaders voor het komende jaar. Deze kaders zijn de basis voor de begroting. Daarbij geeft de kaderbrief richting aan het management: in de sturing aan de teams bij de verdere ontwikkeling van ons werk.

De kaderbrief wordt binnen de teams besproken. Deze wordt gebruikt als basis voor het maken van duidelijke keuzes binnen de aanvraag, het afwegen van keuzes en stellen van prioriteiten. Dit geeft duidelijke kaders en gemotiveerde afwegingen naar de nabije toekomst.

De basis voor de inhoud is al gelegd: we doen niets nieuws, maar bouwen voort op de ingezette koers. Daarbij zetten we wel in op een duidelijker positie van *SWOA als expert in ouderenwelzijn*, zowel in binnen buurten en wijken als op onze SWOA-locaties.

Deze expertise omvat vraagstukken zoals

- Omgaan met gezondheidsverlies
- Het verlies van dierbaren in familie- en vriendenkringen
- Zingevingsvragen
- Het voorkomen van eenzaamheid.

Waar mogelijk vertalen we individuele hulpvragen naar collectieve activiteiten. Deze verbindende rol vervult SWOA al 55 jaar, en die geven we nu bewust en explicieter vorm.

Het thema *Zorgzame Buurten*, waarin SWOA de rol van expert in ouderenwelzijn claimt en werkt en handelt vanuit Positieve Gezondheid, sluit naadloos aan bij maatschappelijke opgaven zoals de dubbele vergrijzing, de transformatie van het sociaal domein en het versterken van gemeenschapskracht in kleine gemeenschappen.

SWOA als expert in ouderenwelzijn

De vergrijzing in Arnhem vraagt om vernieuwende, integrale antwoorden. SWOA heeft hierin een centrale rol als expert in het werken met zowel vitale als kwetsbare ouderen.

Inzet op langer thuis blijven wonen vraagt van ons:

- *Passende collectieve activiteiten* die inspelen op sociale cohesie, mobiliteit en dagstructuur (via groepsbegeleiding al dan niet met WMO-indicatie – juist ook voorliggend! - in samenhang met de wijk).
- *Toegankelijke ondersteuning* voor mantelzorgers en hun netwerk;
- *Nauwe samenwerking* met zorgaanbieders, woningcorporaties en bewonersinitiatieven;
- *Flexibele inzet* van professionals en vrijwilligers, afgestemd op de behoefte van de wijk.
- *Ontwikkelen van een aanpak* waarin migrantenouderen met ouderdomsklachten (waaronder cognitieve achteruitgang, eenzaamheid en verlies) elkaar binnen hun gemeenschap ontmoeten en steunen. Vrijwilligers uit deze gemeenschappen worden getraind en gecoacht, met respect voor hun cultuur en in verbinding met de Arnhemse samenleving.

We zetten in op:

- Het faciliteren van een omgeving waarin ouderen zich gezien, gehoord en verbonden voelen;
- Sociaal Makelen, waarbij we mensen sneller verbinden aan voorliggende voorzieningen, zodat zij sneller de juiste hulp en ondersteuning krijgen. We verdiepen en verbreden de kennis van de medewerkers rondom Parkinson, NAH en Alzheimer, zodat zij ook een vraagbaak zijn voor de partners binnen de sociale basis (buurthuizen, woningcorporaties etc.)
- Werken met verdieping op inhoudelijke thema's of disciplines. Medewerkers krijgen de kans zich op enkele onderdelen te verdiepen en de collega's daarop te ondersteunen: de zogenaamde T-shaped professional*.

***De T-shaped professional** Is iemand met twee belangrijke kwaliteiten:

- Veel kennis en ervaring in één speciaal vakgebied (expert). Het verticale gedeelte van de T.
- Kennis en vaardigheden van andere vakgebieden: dit maakt dat hij of zij goed kan samenwerken met mensen uit andere vakgebieden (het horizontale gedeelte van de T)

Dat betekent dat iemand niet alleen goed is in zijn eigen werk, maar ook makkelijk samenwerkt met collega's uit andere vakgebieden. Bijvoorbeeld rond positieve gezondheid, ouderenmishandeling of werkwijzen als WOR en ABCD.

Zorgzame Buurten, Community Building en wijkcirkels

SWOA werkt al jaren gebiedsgericht in de gemeente Arnhem, verdeeld over de vier gebieden Noord-West, Noord-Oost, Zuid-West en Zuid-Oost. Op deze manier bedienen wij de wijken in Arnhem en de Teams Leefomgeving.

Zeker de laatste jaren zijn we daarbij steeds meer zichtbaar en actief aanwezig. Ons werk in de wijken sluit aan op de vragen van inwoners, burgerinitiatieven en de TLO's, en op de bredere stedelijke opgaven waar SWOA een rol in speelt. Door de transformatie van de zorg, de beweging die zich verplaatst naar de 'sociale basis' en de visie hoe dit vorm te geven in Arnhem, krijgt dit de komende jaren een nóg concretere invulling.

Bij de ontwikkeling van deze invulling heeft SWOA op diverse niveaus meegedacht en mee vormgegeven. Dit heeft geleid tot een gemeentelijke visie op welzijn, vastgelegd in beleidsnotities zoals *Van Wijken Weten, Op eigen wijze oud(er) worden* en *Transformatie Welzijn*.

De uitvoeringsagenda's en plannen komen samen in het concept **Zorgzame Buurten**. SWOA is hierin één van de voorkeurspartners en werkt actief mee aan proefprojecten en vernieuwende initiatieven rond actuele uitdagingen, zoals de groei van het aantal oudere Arnhemmers en veranderingen in zorg en welzijn.

Voorbeelden van onze inzet zijn:

- Deelnemen aan en versterken van de *wijknetwerken* zorg en welzijn;
- *Community building* in samenwerking met woningcorporaties en de inzet van

bewonerskracht bij diverse buurten in de stad: Malburgen – de Drieslag, Elderveld - Driemondplein, Presikhaaf - Waalstate en Samen Slim Rijnpark. Maar ook in de Rijnlandflat, Gorinchemstraat en het Schuytskwartier;

- Coördinatie van *buurtmaatjes en wijkcirkels* in meerdere wijken en stadsbreed;
- Aandacht voor ontmoetingsmogelijkheden voor *migrantenouderen*, met ruimte voor eigen inbreng, culturele achtergrond en zingeving.
- Blijven inzetten op preventie met aandacht voor de *Floré-doelgroep*. Met daarvoor specifieke activiteiten gericht op vitaal nu = vitaal ouder.

Onze aanpak is gebaseerd op **presentie, preventie, gemeenschapszin, signaleren, verbinden en flexibel werken**, met Positieve Gezondheid als onderliggend perspectief.

Doorontwikkelingen binnen ons (bestaand) aanbod

We blijven een *gewaardeerde partner binnen Welzijn op Recept* en versterken dit met onze innovatieve aanpak.

Continu *ontwikkelen we onze diensten*, gericht op gemak en sociaal makelen, waarbij onze vele betrokken vrijwilligers een onmisbare rol spelen. Denk aan initiatieven zoals Automaatje, Thuisadministratie en Samen op Pad (voorheen de PlusBus).

Het *bieden van laagdrempelige ontmoetingsplekken* op onze locaties blijft voor ons een topprioriteit. We doen dit niet alleen voor deelnemers met een WMO- of PGB-indicatie, maar ook in opdracht van

andere partners én voor inwoners zonder indicatie.

We blijven investeren *in samen zijn, het ontwikkelen en herontdekken van talenten*, samen bewegen en activiteiten die zorgen voor een zinvolle en plezierige daginvulling. Groepsbegeleiding is ons krachtige middel om samen in verbinding activiteiten te ondernemen, te participeren, nieuwe vaardigheden te leren en samen te zijn.

We *versterken de samenwerking* met de buurt, clubs en initiatieven, en richten ons met Floré speciaal op de vitalere oudere. Onze locaties zijn open, toegankelijk en herkenbaar als dé plek in Arnhem waar ouderen terecht kunnen voor ondersteuning bij het ouder worden.

In de toekomst *breiden we groepsbegeleiding uit van onze SWOA-locaties naar de wijken*, in nauwe samenwerking met buurthuizen en andere betrokken partijen. Zo brengen we ondersteuning en ontmoeting dicht bij de mensen zelf.

Diversiteit bij SWOA

SWOA staat voor een organisatie waar iedereen telt, ongeacht achtergrond, cultuur, genderidentiteit of seksuele oriëntatie. In 2026 zetten we verdere stappen om ons werk inclusiever en toegankelijker te maken voor inwoners én voor onze eigen medewerkers.

Migrantenouderen

In Arnhem groeit de groep ouderen met een migratieachtergrond. Hun vragen zijn soms anders door taal, cultuur, of onbekendheid met de zorg. Daarom blijven we inzetten op:

- Toegankelijke informatie, in duidelijke taal en waar nodig meertalig
- Samenwerking met sleutelfiguren en gemeenschappen

- Drempels verlagen bij deelname aan activiteiten
- Een aanpak die aansluit bij hun dagelijkse leven, zoals ontmoeting, preventie en mantelzorgondersteuning

Ons doel: meer contact, meer vertrouwen en meer passende ondersteuning.

Lhbtqi+-ouderen

We willen dat lhbtqi+-ouderen zich bij SWOA altijd veilig, gezien en welkom voelen. In 2026 werken we verder aan:

- Ons Roze Loper-kwaliteitsbeleid
- Een veilig en inclusief (activiteiten)aanbod
- Bewustwording bij medewerkers door trainingen en voorbeeldgedrag
- Onze rol als ambassadeur Roze Ouderen in Arnhem

We blijven samenwerken met partners in de stad, zoals COC en ervaringsdeskundigen.

Wat verwachten we van teams en medewerkers?

- Inclusieve taal gebruiken, zowel intern als extern
- Signaleren wanneer ouderen vanwege afkomst, taal of lhbtqi+-identiteit niet meedoen of afhaken
- Bij twijfel altijd doorvragen met respect, en waar nodig hulp inschakelen van collega's of partners
- Meehelpen bij initiatieven die bijdragen aan een diverse en veilige organisatie

Diversiteit en inclusie zijn geen losse projecten. Het hoort bij ons werk én bij onze waarden.

Positieve Gezondheid als basis

Positieve Gezondheid is ons uitgangspunt bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten.

Het denken in zes dimensies** maakt dat we integraal, persoonsgericht en verbindend kunnen werken. Dit gedachtengoed is inmiddels ook de basis binnen de Wijknetwerken en het regioplan vanuit het *Integraal Zorgakkoord binnen Midden Gelderland*; Samen Gezond Voor Elkaar Centraal Gelderland.

**De 6 dimensies Positieve Gezondheid van het IPH:

Positieve gezondheid

Mentaal Welbevinden

Zingeving

Kwaliteit van Leven

Meedoen

Dagelijks functioneren

Binnen onze collectieve aanpak betekent dit:

- Activiteiten zijn geen doel op zich, maar een middel om betekenis, gezondheid en verbondenheid te versterken;
- Bewoners worden mede-eigenaar van oplossingen en initiatieven;
- Professionals handelen vanuit vertrouwen, veerkracht en een brede blik;
- Monitoring en bijsturing: We kijken niet alleen naar de hoeveelheid activiteiten of deelnemers, maar vooral naar wat het écht betekent voor mensen. Daar sturen we op bij als dat nodig is.

SWOA, de organisatie

Ons credo blijft: Claim it, Own it, Show it.

We maken onze inzet zichtbaar en meten de impact op de omgeving, we doen dit door inzet van Ervaringwijzer en registratie waar nodig, zonder meer bureaucratie. We werken vanuit de bedoeling en houden daaraan vast.

Daarnaast investeren we in kennisontwikkeling rond cultuursensitiviteit, bestaanszekerheid, ouderenmishandeling, digitale zorgtoepassingen en re-ablement.

We zoeken actief samenwerking over domeinen heen, met ruimte voor autonomie en transparantie. We stimuleren een betekenisvol aanbod voor vitale ouderen die willen blijven bijdragen als vrijwilliger. We spreken en inspireren elkaar, en werken vanuit de waarden: innovatie, loyaliteit en transparantie.

SWOA groeit waarschijnlijk in het komende jaar. Niet omdat we per se groter willen worden, maar omdat steeds meer mensen onze hulp nodig hebben. We zijn een vertrouwde en logische partner in de stad.

Dat kan betekenen dat we meer collega's nodig hebben, of op nieuwe manieren gaan samenwerken met andere organisaties. Zo kunnen we taken en kennis slim combineren.

Voor huidige medewerkers kan dit betekenen: werken op een andere plek, met andere collega's of binnen een andere rol.

Tot slot

Deze kaderbrief biedt houvast voor de inzet in 2026. Vanuit het thema *SWOA als expert in ouderenwelzijn - actief in Zorgzame Buurten, Langer Thuis en Positieve Gezondheid*

blijven we ons inzetten voor sterke netwerken in de wijken, samen met bewoners, partners en de gemeente. We geven ruimte aan initiatieven van onderop, versterken de samenhang in het sociaal domein en dragen zo bij aan een toekomst waarin iedereen op eigen wijze en met kwaliteit van leven ouder kan worden.

Gezond & Fit

- Vitaal & gezond ouder worden
 - Bewustwording
 - Beperken zorgvraag
 - Terugdringen eenzaamheid

Meedoen & Ontmoeten

- Individueel naar collectief
- Inclusief aanbod, met specifieke aandacht voor migrantenouderen en de lhbtq+-gemeenschap
 - Vrijwilligers
- Ondersteunen 55+-initiatieven

Samen wonen, Samen leven

- Bevorderen digitale vaardigheid
- Creëren ondersteunend netwerk
- Stimuleren integratie diverse culturen

Thuis in Vitaal Ouder Worden

Lichaamsfuncties

Mentaal Welbevinden

Dagelijks functioneren

Zingeving

Meedoen

Kwaliteit van leven

Vergrijzing

Kennisontwikkeling

Effecten laten zien

Focus op zorgzame buurten

